

Шандра Р.О., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Горбатюк Я.В., к.ю.н.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ

Створення ринкових умов господарювання неможливе без наявності ефективної системи санкцій у випадку вчинення правопорушення у відповідній сфері. Чинне господарське законодавство передбачає такі види санкцій за порушення правил здійснення господарської діяльності та умов господарських договорів: відшкодування збитків, штрафні санкції, оперативно-господарські, адміністративно-господарські санкції.

Відповідно до ч.1 ст.238 Господарського кодексу України адміністративно-господарські санкції – заходи організаційно-правового або майнового характеру, спрямовані на припинення правопорушення суб'єкта господарювання та ліквідацію його наслідків [2].

Основні характерні риси адміністративно-господарських санкцій, що виражають їх сутність і відрізняють від інших господарських санкцій, впливають з їхнього визначення. До них відносять такі:

1) адміністративно-господарські санкції застосовуються за порушення правил здійснення господарської діяльності, причому тих правил, які встановлені законодавчими актами, а не за порушення договірних або інших зобов'язань чи інших правил ведення господарської діяльності;

2) вказані санкції застосовуються лише до суб'єктів господарювання, до інших учасників господарських відносин вони застосовані бути не можуть;

3) повноваженнями щодо їх застосування наділені органи державної влади та органи місцевого самоврядування, до компетенції яких входить контроль за дотриманням відповідних актів законодавства у сфері господарської діяльності, а не контрагенти за господарським договором;

4) адміністративно-господарські санкції встановлюються виключно законами, а не підзаконними актами чи договором. Виключно законами визначаються й види цих санкцій, умови та порядок їх застосування [1, с. 152];

5) застосовуються з метою припинення вчиненого порушення та ліквідації його наслідків.

Слід зазначити, що науковці виділяють й інші характерні ознаки адміністративно-господарських санкцій, а саме: 1) відкритий перелік таких санкцій, встановлений ст. 239 Господарським кодексом України і більш детально регламентований наступними статтями цього Кодексу та

іншими законодавчими актами; 2) порядок застосування цих санкцій – здебільшого адміністративний (за рішенням органів державної влади та органів місцевого самоврядування, до компетенції яких входить контроль за дотриманням відповідних актів законодавства у сфері господарювання), а в ряді випадків – судовий; 3) спеціальні строки застосування вказаних санкцій (згідно зі ст. 250 Господарського кодексу України ці санкції можуть бути застосовані протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через один рік з дня порушення, крім випадків, передбачених законом); 4) наявність встановлених законом гарантій прав суб'єктів господарювання у разі застосування до них адміністративно-господарських санкцій. Ці ознаки достатньо повно характеризують адміністративно-господарські санкції, проте навряд чи можна віднести їх до числа основних. Вони не відображають сутність цих санкцій, а скоріше мають похідний характер і в цілому визначаються наведеними вище сутнісними ознаками, що знайшли закріплення у ч. 1 ст. 238 Господарського кодексу України [1, с. 153].

Стосовно порядку застосування адміністративно-господарських санкцій вважається доречним зазначити, що ініціаторами прийняття рішення про їх застосування органом державної влади, органом місцевого самоврядування чи судом можуть бути й інші суб'єкти. Так, згідно із Законом України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р. справи про недобросовісну конкуренцію можуть розглядатися і відповідні адміністративно-господарські санкції можуть застосовуватися органами Антимонопольного комітету за заявами осіб, права яких порушені діями, визначеними законом як недобросовісна конкуренція [3].

Практика правового регулювання господарської діяльності вказує на наявність певних недоліків і проблемних питань у встановленні й застосуванні адміністративно-господарських санкцій. Спостерігається невідповідність норм окремих законів, які передбачають адміністративно-господарські санкції, основним положенням, що закріплені в Господарському кодексі України. Зокрема, на порушення ст. 239 цього Кодексу, відповідно до якої зазначені санкції можуть встановлюватися лише законами, продовжує діяти низка норм спеціальних законодавчих актів, що були прийняті до введення в дію Господарським кодексом України і допускають можливість встановлення адміністративно-господарських санкцій підзаконними актами, а також окремі Укази Президента України, якими встановлено адміністративно-господарські санкції.

Таким чином, адміністративно-господарські санкції є видом санкцій, які застосовуються за порушення правил здійснення господарської діяльності, та характеризуються певними особливостями застосування.

Література

1. Віхрова І.О. Адміністративно-господарські санкції як заходи господарсько-правової відповідальності / І.О. Віхрова // Часопис Київського університету права. – 2015. – № 2. – С. 151-155.

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18. – Ст. 144.

3. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.

УДК 346(043.2)

Шевченко Т.В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д.О., д.ю.н., доцент

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Актуальність даної теми полягає у відсутності чіткої регламентації процесу розробки, узгодження, експертизи та внесення на розгляд відповідним органам проектів законів та підзаконних нормативних актів; не додержання принципу правової економії, який означає прийняття меншої кількості нормативних актів з одних і тих самих питань.

Виправлення у чинному законодавстві численних вад (прогалин, колізій, застарілих та / або неефективних норм), вдосконалення господарського законодавства щодо його правової форми та системи.

Причини:

1. Наявність у чинному законодавстві численних вад (прогалин, колізій, застарілих та/або неефективних норм).

2. Динамізм відносин у сфері господарювання (змінюваність залежно від появи нових технологій, видів договорів, форм співпраці суб'єктів господарювання, міжнародних зв'язків тощо), а також складність та багатоманітність цих відносин, що не завжди вдається врахувати при прийнятті нормативно-правових актів (першої редакції).

3. Глобалізація економічного життя, поширення сфер діяльності транснаціональних компаній та промислово-фінансових груп, міжнародне співробітництво.

1. Вдосконалення господарського законодавства щодо його правової форми. Цей напрям передбачає:

а) істотне посилення ролі закону як основного джерела регулювання господарських відносин, що відповідає положенням Конституції України та ст. 5 Господарського кодексу України щодо регулювання на рівні